

**Notitie doorwerkingstraject
Effectiviteit van het subsidiebeleid**

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Verantwoording onderzoeksanpak.....	3
3. Bevindingen doorwerkingsonderzoek	4
3.1 Ontwikkelingen sinds 2007	4
3.2 Implementatie van de aanbevelingen.....	5
4. Conclusies	14
Bijlage 1 Notitie van het college over de implementatie van de aanbevelingen	15

1. Inleiding

In 2006 hebben de rekenkamercommissies ViP+ een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van het subsidiebeleid in de gemeente Leusden. In april 2007 hebben wij hierover een rapport met een aantal aanbevelingen aangeboden aan de gemeenteraad. In de raadsvergadering van 11 juli 2007 heeft de gemeenteraad deze aanbevelingen onderschreven.

Centrale uitgangspunten bij deze aanbevelingen waren: richt je als gemeente meer op effectiviteit, voorkom onnodige regelgeving en zie relatiebeheer met de vrijwilligersorganisaties als instrument om de effectiviteit te waarborgen.

De commissie heeft conform de toezegging bij het uitbrengen van het rapport onderzocht in hoeverre de aanbevelingen in het rapport in de praktijk zijn gebracht en in hoeverre deze aanbevelingen door de gemeente als effectief worden beoordeeld.

Wij rapporteren in deze notitie over onze bevindingen. Allereerst lichten wij toe *hoe* wij dit doorwerkingsonderzoek hebben uitgevoerd (paragraaf 2). In paragraaf 3 geven wij de bevindingen weer. In paragraaf 4 besluiten wij met onze conclusies.

2. Verantwoording onderzoeksrapport

Wij hebben het college gevraagd om relevante nieuwe en/of gewijzigde beleidsdocumenten sinds december 2006 op te sturen en vóór 13 november 2009 aan te geven hoe de aanbevelingen zijn doorgevoerd. Het college heeft diverse documenten opgestuurd, en op 10 november jl. heeft het college een schriftelijke notitie verstuurd over de implementatie van de aanbevelingen (november 2009) die is opgenomen in bijlage 1.

Wij hebben in de eerste plaats gekeken naar de opgestuurde documenten over subsidiebeleid. Dat zijn:

- Subsidiebeleidskader 2008-2011 (in het beleidskader wordt ook verwezen naar de aanbevelingen van de rekenkamercommissie).
- Algemene subsidieverordening 2009
- Subsidiebrief 2009, 2010
- Handboek Subsidies, versie 1.2 (april 2009)
- Interne audit oktober 2009 m.b.t. subsidieverstrekking¹
- Collegebesluit Buitenwerkingstelling art. 5 van Uitvoeringsprotocol Subsidies, 2008

Van de meegestuurde beleidsnota's hebben wij gekeken naar de Cultuur- en de Sportnota (in het onderzoek is destijds ook gekeken naar o.a. cultuursubsidies en sportsubsidies).

- Cultuurnota 2009-2012 'Naar vernieuwde culturele samenwerking en een grotere cultuurdeelname', en beleidsregels Volkscultuur en Cultureel Erfgoed
- Sport- en beweegnota 2009-2012 'Ruimte voor Sport' en Uitvoeringsprogramma

¹ In deze audit is gekeken naar het subsidieafhandeling over 2008 en de subsidieverlening over 2009. De subsidieverlening aan de Stichting Leusden Actief is hier niet in meegenomen.

Ook hebben wij de Programmabegrotingen 2008-2010 en de Jaarverantwoording 2008-2009 hierbij betrokken. Daarna hebben wij een interview gehouden met een beleidsmedewerker en de medewerker AO/IC van de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Gelet op de beperkte opzet van dit onderzoek hebben wij ons rapport niet voor een bestuurlijk wederhoor aan het college voorgelegd² maar rechtstreeks aan de raad gezonden. Uiteraard kan de raad het college voor de behandeling nog om een reactie verzoeken. Het college kan richting raad reageren.

Het feitelijke onderzoekswerk is verricht door drs. J. P.P. van Dort (voorzitter rekenkamercommissie), ir. F.T. van de Vlierd RC (lid Rekenkamercommissie) en drs. B.C.J. Does (secretaris/onderzoeker van de rekenkamercommissie). De voltallige commissie heeft het onderzoek begeleid.

3. Bevindingen doorwerkingsonderzoek

3.1 Ontwikkelingen sinds 2007

Het grootste deel van de subsidiemiddelen gaat naar grote professionele instellingen. Met deze instellingen maakt de gemeente prestatieafspraken. De gemeente heeft hierbij een sturende rol. De vrijwilligersorganisaties ontvangen een grondslagsubsidie (met alleen sturing vooraf op basis van de subsidiebeleidsregels). De subsidiebeleidsregels Cultuur treden in werking met ingang van subsidiejaar 2010. De subsidiebeleidsregels op andere terreinen worden in januari 2010 vastgesteld en treden in werking met ingang van subsidiejaar 2011.

Ten tijde van het onderzoek in 2006 had de gemeente een nieuw subsidiebeleid opgezet. Ten tijde van dit doorwerkingsonderzoek blijkt dat het subsidiebeleid opnieuw gewijzigd is. Er is inmiddels een

- Nieuw subsidiebeleidskader (2008). Het beleidskader is vooral gericht op het versterken van de effectiviteit van het subsidiebeleid (aan de hand van de sturingsfilosofie van de Wmo, de ambities rond deregulering en de aanbevelingen van het rekenkamercommissierapport).
- Nieuwe Algemene Subsidieverordening (2009), vanwege de nieuwe uitgangspunten van het subsidiebeleidskader, praktijkervaringen en de behoefte aan deregulering. De belangrijkste wijzigingen in vergelijking met de voorgaande verordening is het integreren van het Uitvoeringsprotocol 2005 in de verordening, het consequenter omschrijven van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van raad en college en de bepalingen over het eigen vermogen van gesubsidieerde instellingen.

² Wel hebben de ambtenaren een technische reactie gegeven.

Het college geeft in haar schriftelijke reactie (november 2009) aan dat de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling de afgelopen jaren veel aandacht heeft besteed aan het vergroten van de effectiviteit van subsidies als instrument voor het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen. 'De resultaten van de inspanningen beoordelen wij overwegend als positief', stelt het college. Ook geeft zij aan dat verschillende organisaties de zakelijke verhouding van opdrachtgever/opdrachtnemer positief waarderen. De komende jaren zet de gemeente in op het verder ontwikkelen van deze relatie. Daarnaast kijkt de gemeente bij de voorbereidingen van het nieuwe WMO-beleidskader naar de mogelijkheden om de effectiviteit van het subsidiebeleid te vergroten.

3.2 Implementatie van de aanbevelingen

In deze paragraaf geven we per aanbeveling weer hoe deze is geïmplementeerd.

Aanbeveling 1 Beleidsdoelstellingen richten op meetbare maatschappelijke effecten

De gemeenteraad wordt aanbevolen zich nader uit te spreken over de beoogde maatschappelijke effecten (outcome), waarbij deze meetbaar worden geformuleerd, dan wel dat hieraan meetbare prestaties (output) worden gekoppeld door het college. Deze kunnen zowel kwantitatief als kwalitatief (bijvoorbeeld kwaliteitsnormen of klanttevredenheidsonderzoeken) gericht zijn. Pas dan kan worden gekeken in hoeverre het subsidiebeleid effectief is.

Het college gaf destijds aan dat zij in de Programmabegroting 2008 meer concrete en meetbare beleidsdoelstellingen zou formuleren, met voor een aantal programmaonderdelen enkele meetbare indicatoren. Ook in de subsidiebeleidsregels zou zij grondslagen en criteria formuleren.

De rekenkamercommissie heeft gekeken naar de Programmabegroting 2008 en 2009, twee beleidsnota's (Cultuur en Sport) en nieuwe concept-beleidsregels (Volkscultuur en Cultureel erfgoed).

In de Programmabegrotingen voor 2008 en 2009 zien we dat de gemeente in de meeste programma's de doelstellingen heeft uitgewerkt in prestatie- en effectindicatoren, met wanneer mogelijk nulmetingen en streefwaarden.

De gemeente geeft in haar schriftelijke reactie (november 2009) aan dat in nieuwe beleidsnota's het beleid ook vertaald is in meetbare doelstellingen, prestaties en activiteiten. In de twee nader bekeken beleidsnota's zien we in de Sportnota (2009-2012), dat elf doelstellingen zijn vastgesteld. Zeven daarvan zijn gericht op maatschappelijke effecten, en vier gericht op activiteiten of faciliteiten. De doelstellingen zijn concreet omschreven, zoals

'In 2013 voldoet 75% van de Leusdenaren van 18 jaar en ouder aan de beweegnorm'.

'Realisatie van drie MFC's zodat in de omgeving van elke wijk [...] een binnensportaccommodatie aanwezig is die voldoet aan de eisen van deze tijd.'

Ze zijn uitgewerkt volgens de vragen: wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In de Cultuurnota (2008) staan nog algemeen geformuleerde doelstellingen. De nota stelt dat 2009 als een nulmeting geldt. Daarna zullen de doelstellingen ('wat willen we bereiken' en 'wat gaan we doen') worden aangescherpt. In het uitvoeringsprogramma van de Cultuurnota

staan doelstellingen uitgewerkt in concrete activiteiten (met aantallen deelnemer, aantallen bijeenkomsten en verwijzingen naar uitvoeringsovereenkomsten). Dit uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd.

De gemeente stelt in haar schriftelijke reactie (november 2009) over de grondslagsubsidies vast, dat zij subsidiebeleidsregels heeft opgesteld met subsidiecriteria, subsidiegrondslagen en subsidiabele activiteiten. 'Door deze beleidsregels kunnen we meer focussen op het subsidiëren van activiteiten en kunnen we inzichtelijker maken op basis waarvan wordt gesubsidieerd. Ook ontstaat de mogelijkheid voor nieuwe organisaties om subsidie aan te vragen.'

Voor de prestatiesubsidies geeft de gemeente aan dat zij in een jaarlijkse subsidiebrief aan de instellingen een bijlage opneemt met alle beleidsdoelstellingen per WMO prestatieveld. De rekenkamercommissie heeft dit vast kunnen stellen in de subsidiebrieven 2009 en 2010.

Aanbeveling 2 Meerjarige gemeentelijke beleidsvisie

Formuleer voor de instellingen en verenigingen een gemeentelijk subsidiebeleid dat zich over meerdere jaren uitspreidt (zo mogelijk gelijk aan de raadsperiode). We bepleiten dat direct na het aantreden van de nieuwe raad en het nieuwe college de doelstellingen, en effecten met de instellingen /verenigingen vooraf worden besproken. Het subsidiebeleid dient zich te richten op meerjarige overeenkomsten met afspraken over inhoud, en over de erbij behorende middelen. De instellingen dienen zich wel jaarlijks te verantwoorden. De afrekening kan op het einde van de termijn plaatsvinden. Bij een subsidieplafond zou de verdeling over verschillende instellingen ook tot stand moeten komen op basis van inhoud. Evalueer dit inhoudelijke beleid ook voor afloop van de termijn. Zo wordt voorkomen dat afzonderlijke subsidies ad hoc op de politieke agenda komen. En bij een tekort aan subsidiemiddelen kan zo een keuze worden gemaakt op inhoud/prioriteiten zodat een kaasschaafmethode niet meer het enige alternatief is.

Het college stelde dat de nieuwe ASV 2005 en het bijbehorende uitvoeringsprotocol 2005 de mogelijkheid voor meerjarige subsidieafspraken met jaarlijkse verantwoording boden maar dat dit nog niet werd gedaan. Het college zag bij 'meerjarige afspraken' ook nadelen: minder flexibiliteit bij verdeling van subsidieplafonds en minder flexibiliteit bij beleidsmatige accentwijzigingen in het door het college vast te stellen subsidieprogramma. De rekenkamercommissie stelt in haar nawoord voor om bij meerjarige afspraken pas op het einde een eindafrekening te maken, en daarnaast wel jaarlijks te monitoren.

In de verordening staat opgenomen dat de raad iedere vier jaar een beleidskader vaststelt. Het nieuwe beleidskader (2008) gaat ook in op deze aanbeveling.

'In Wegen van Welzijn (de beleidsnota uit 2003) werd ook al een koppeling gemaakt tussen inhoud en subsidie maar bleek dat het gemeentelijk beleid op onderdelen gedateerd, beperkt uitgewerkt of net in ontwikkeling was. De prestatieafspraken en inhoudelijke subsidiecriteria hield dan meestal het vastleggen van de bestaande situatie in. Vanwege de invoering van de WMO, de aandacht voor lastenvermindering en het rekenkameronderzoek is het nieuwe beleidskader opgesteld.'

De beoogde maatschappelijke effecten 2008-2011 zijn globaal beschreven en zijn de afgelopen jaren nader uitgewerkt in de specifieke beleidsnota's. Het beleidskader beschrijft verder hoe de gemeente subsidie inzet als instrument, hoe men stuurt en hoe men zich verhoudt tot de activiteitsaanbieder als subsidieontvanger (zie ook aanbeveling 7).

Het vaststellen van het nieuwe beleidskader is niet uitgesteld tot de installatie van de nieuwe raad, zodat het gelijk zou lopen met de nieuwe bestuursperiode (zoals de rekenkamer-

commissie voorstelt). Wel staat aangegeven dat er een explicietere aansluiting komt tussen de beleidscyclus en de subsidiecyclus. Bij het opstellen van nieuwe beleidsnota's is er voor gekozen om deze straks bij actualisering van het WMO beleid (per 2012) hiermee gelijk te laten lopen.

Hoe de gemeente deze aanbeveling verder in de praktijk heeft gebracht, blijkt uit de subsidiebrief 2010 (zie ook aanbeveling 1). In deze brief aan de instellingen staat een overzicht van het door de gemeente Leusden voorgestane beleid op de verschillende prestatievelden, met beoogde doelstellingen. Tevens verwijst de gemeente hierin naar relevante beleidskaders. In het interview geeft de gemeente aan dat de organisaties betrokken zijn geweest bij het opstellen van het beleid.

Organisaties dienen in hun subsidieaanvragen aan te geven voor de realisering van welke beleidsdoelstellingen men subsidie wil aanvragen. De subsidieaanvragen worden vervolgens beoordeeld op haar bijdrage aan de realisatie van deze doelstellingen. In de interne audit-rapportage van de gemeente (oktober 2009) staat als vraag opgenomen, of bij de behandeling van subsidieverzoeken voor 2009 beoordeeld is of de activiteiten een invulling geven aan de gemeentelijke beleidsuitgangspunten. De vraag vervolgt met in hoeverre dit tot uiting is gekomen in de uitvoeringsovereenkomsten. De rapportage gaat hier verder niet op in. Er volgt wel indirect een aanbeveling, dat ervoor gezorgd moet worden dat activiteiten en prestaties in uitvoeringsovereenkomsten SMART worden geformuleerd, gerelateerd aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen in Subsidiebeleidskader en Subsidiebrief.

De rekenkamercommissie heeft ook aanbevolen om na vaststelling van het subsidieplafond de middelen op basis van inhoudelijke afwegingen te verdelen over de instellingen. De gemeente geeft in het interview aan, dat zij hiertoe nu wel de inhoudelijke instrumenten heeft door een duidelijkere koppeling tussen de beleidsdoelstellingen en subsidiëring op basis van integrale kostprijzen per activiteit. Ook heeft de gemeente zicht op de financiële consequenties als bepaalde activiteiten niet worden uitgevoerd. De gemeente heeft nu bij eventuele bezuinigingen de mogelijkheid deze op inhoudelijke gronden door te voeren in plaats van 'met de kaasschaaf'.

Er is nog wel een praktisch knelpunt, gelegen in de inrichting van het financiële proces. De subsidieplafonds (met name voor de prestatiesubsidies) worden nu nog op instellingenniveau vastgesteld, niet per beleidsterrein (en worden ook jaarlijks standaard geïndexeerd). Respondenten zouden wel toe willen naar een vaststelling van subsidieplafonds per beleidsterrein. Dit geeft meer flexibiliteit, en de financiën worden dan ook vastgesteld aan de hand van de inhoudelijke doelstellingen in plaats van het historisch gegroeide bedrag. Maar de verwerking hiervan in de productenbegroting vormt nog een probleem. De subsidies aan één instelling voor activiteiten uit verschillende prestatievelden moeten dan namelijk verspreid in de begroting worden opgenomen. De gemeente is nog bezig met het zoeken naar een oplossing om dit financiële proces aan te sluiten op het inhoudelijke proces. Verder maken de respondenten nog een kanttekening bij de sturing door de gemeente: bij prestatiesubsidies is het natuurlijk wel zo dat de organisaties 'vastzitten' aan hun personeel. De gemeente voert de

regie, maar kan zich ook niet blind houden voor de gevolgen van vermindering van personeel (wachtgeld).

Aanbeveling 3 Informatievoorziening aan de raad

De informatievoorziening aan de raad zou gericht moeten zijn op op de vraag of beoogde doelstellingen worden gehaald. De rapportage richt zich op output, kwaliteit en het bestede budget op hoofdlijnen, en voor zover mogelijk over de outcome. De verantwoordingsinformatie van de instellingen dient daartoe afgestemd te zijn op de management- en bestuursrapportages binnen de gemeente. De raad ontvangt jaarlijks een verantwoording op hoofdlijnen.

Het college heeft destijds aangegeven dat zij bezig was met de herinrichting van de Programma Begroting, managementrapportages en jaarrekening. Zij stelt dat het tijd nodig heeft voor alle gesubsidieerde professionele instellingen de slag hebben gemaakt om de gewenste verantwoordingsinformatie te leveren (nog geen output gerichte administratie, exploitatie en organisatie. Destijds werden met name in uitvoeringsovereenkomsten bij prestatiesubsidiebeschikkingen bepalingen over outputgerichte verantwoording opgenomen.

De gemeente waarschuwt wel voor het risico van meer bureaucratie bij effectiviteitsafspraken. De rekenkamercommissie geeft in haar nawoord aan dit te hopen voorkomen door meerjarige afspraken.

In het nieuwe beleidskader 2008-2011 (ter vervanging van voorheen het Subsidieprogramma) stelt het college dat het bij de subsidiesystematiek ook gaat om de verhouding tussen raad en college. De raad stuurt op doelen van beleid, de beoogde maatschappelijke effecten. Bij de vaststelling van de beleidsnota's krijgt de raad de gelegenheid om kaders te stellen. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het subsidiebeleid en zorgt ervoor dat de raad aan de hand van de gerealiseerde maatschappelijke effecten het gemeentelijk beleid kan evalueren.

Het college rapporteert in de voorjaarsnota, najaarsnota en jaarverantwoording over alle doelstellingen en actiepunten zoals in de programmabegroting zijn opgenomen, stellen respondenten. Ook wordt de realisatie van beleidsdoelstellingen gerapporteerd in bijvoorbeeld de WMO-monitor.

De rekenkamercommissie heeft in dit doorwerkingsonderzoek geconstateerd dat de doelstellingen uit de beleidsnota Cultuur staan opgenomen in de programmabegrotingen 2009 en 2010. De doelstellingen uit de Sportnota (vastgesteld in 2009) staan opgenomen in de Programmabegroting 2010.

De rekenkamercommissie deed ook de aanbeveling om de verantwoording door de instellingen hierop aan te laten sluiten. De output-gerichte verantwoording door de organisaties (bij prestatiesubsidies) blijft wel een belangrijk aandachtspunt, zoals het college destijds in haar bestuurlijke reactie ook al aangaf. De inhoudelijke verantwoordingen sluiten nog niet altijd goed aan op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen (en dus de subsidie-aanvraag), is de constatering in de interne audit (oktober 2009). Hiervoor zijn in de auditrapportage ook aanbevelingen gedaan:

- ontwikkel een korte maar krachtige handleiding over [...] het afleggen van verantwoording over gesubsidieerde activiteiten
- controleer bij de subsidievaststelling nauwgezet of de overeengekomen prestaties ook daadwerkelijk zijn geleverd'.

Aanbeveling 4 Meerjarige prestatieafspraken

Spreek (voortvloeiend uit aanbeveling twee) voor meerdere jaren af welke prestaties de instellingen en verenigingen moeten leveren om de beoogde doelen en effecten te bereiken op basis van vaste duidelijke eveneens meerjarige, eenduidige subsidierelatie. Toets bij het behalen van beleidsprestaties op gemiddelden van x jaar, in plaats van prestaties in één jaar. Na verlening van de aanvraag, kan het subsidieproces in de volgende jaren van de meerjarentermijn sterk vereenvoudigd worden uitgevoerd. De gemeente dient de subsidieverleningverlening wel te volgen. Bij afwijkingen stuurt de gemeente bij.

Het college heeft destijds aangegeven dat zij in de toekomst meerjarige prestatieafspraken wil maken.

In de verordening is de mogelijkheid opgenomen om meerjarige subsidies te verstrekken (één tot vier jaar). Er wordt in ieder geval verantwoording afgelegd na afloop van de subsidieperiode, maar het college kan ook vragen om tussentijdse subsidieverantwoording. In het nieuwe beleidskader staat nadrukkelijk dat subsidies aan kleinere instellingen zoveel mogelijk meerjarig worden verstrekt.

In de praktijk heeft de gemeente hier nog weinig ervaring mee opgedaan. Er zijn enkele organisaties die subsidie ontvangen op basis van een meerjarige uitvoeringsovereenkomst. Het college en de ambtenaren geven hiervoor de volgende argumenten:

- grote organisatorische veranderingen bij enkele van de belangrijkste gesubsidieerde organisaties
- vanwege de aanstaande bezuinigingen die de gemeente verwacht, lijkt het niet opportuun om voor 2010 al meerjarige afspraken te maken (die mogelijk volgend jaar weer moeten worden opgebroken).
- Een ander feit waar rekening mee moet worden gehouden is dat de subsidieplafonds jaarlijks worden vastgesteld (budgetrecht van de raad).

Het nieuwe WMO beleidskader loopt van 2012 tot en met 2015. De gemeente streeft ernaar (schriftelijke reactie november 2009) om voor deze periode een nieuw subsidiebeleidskader op te stellen en zo veel mogelijk meerjarige subsidie-overeenkomsten voor de prestatiesubsidies overeen te komen.

Aanbeveling 5 Onderscheid grote en kleine instellingen

Ten aanzien van (tussentijdse) toetsing van de beoogde prestaties door de instellingen en verenigingen kan onderscheid worden gemaakt tussen grote, professionele organisaties en kleine, vrijwilligersorganisaties. De rekenkamercommissie is er voorstander van om de procedures bij de kleine subsidiebedragen/vrijwilligersorganisaties zo eenvoudig mogelijk te houden.

Het college gaf destijds aan dat dit geheel aansloot bij hun visie. 'Kleine organisaties en vrijwilligersorganisaties komen in het algemeen in aanmerking voor een grondslagsubsidie'. Dit houdt in: eenvoudigere procedures, alsmede een geringe gemeentelijke toetsing op beoogde prestaties.

Het nieuwe Subsidiebeleidskader 2008-2011 richt zich naast de systematiek ook wel op de inhoud van de subsidieverlening. Het doel is vooral om met de grote instellingen met beroepskrachten (prestatiesubsidies) tot heldere, zakelijke relaties te komen, en om de lastendruk voor de vrijwilligersorganisaties (grondslagsubsidies) te verminderen. Ook in de nieuwe

Algemene Subsidie Verordening 2009 is het onderscheid tussen prestatiesubsidies en grondslagsubsidies gehandhaafd.

In het interview licht de organisatie de ‘zakelijker relatie’ met de grote instellingen toe: de afspraken zijn meer gericht op activiteiten in plaats van op exploitatie, de activiteiten worden gekoppeld aan de doelstellingen van de gemeente en er wordt gewerkt met een kostprijs. De ene organisatie is hier verder in dan de andere. De instellingen geven aan dat ze deze manier van werken wel prettig vinden. De ‘onderhandelingen’ over de subsidies betreffen nu echt inhoudelijke afwegingen. ‘Je komt onderling tot betere afspraken’, is de ervaring. Bij het niet ‘leveren’ van alle afgesproken prestaties zal de gemeente over 2009 ook kortingen toepassen bij het vaststellen van de subsidies. Verder zou de gemeente graag inzicht verkrijgen in de opbouw van kostprijzen bij de instellingen maar deze informatie krijgt men nog niet altijd.

In de schriftelijke reactie (november 2009) geeft het college aan hoe de aanvraagprocedure voor de kleine instellingen (grondslagsubsidies) is vereenvoudigd. De gemeente werkt met een (digitaal) standaard aanvraagformulier, en de aanvrager ontvangt direct een vaststellingsbeschikking als de aanvraag aan de criteria voldoet. Met de instelling van vaste subsidiegrondslagen in de beleidsregels is het ook direct helder hoe hoog de subsidie zal zijn. Verder is in 2008 en 2009 de Vermogenstoets³ buiten werking gesteld voor de grondslagsubsidies. Deze bleek in de praktijk tot problemen te leiden bij met name vrijwillige, kleinere, sociaal culturele organisaties. Deze werden door de lage exploitatieomvang erg kwetsbaar. In de nieuwe verordening (2009) zijn de bepalingen over de vermogenstoets gewijzigd. Er geldt nu een vaste toegestane bovengrens van € 5000 vrij besteedbaar Eigen Vermogen bij een exploitatieomvang tot € 33.000. Wanneer de exploitatieomvang groter is dan € 33.000, geldt een bovengrens van vijftien procent van de exploitatieomvang. Tot slot staat in de interne audit aangegeven dat het vragen van een volledige accountantsverklaring in sommige gevallen mogelijk een te zwaar middel is in relatie tot het subsidiebedrag. In het interview geeft de organisatie aan dat nu wordt gekeken naar mogelijke alternatieven (een beoordelingsverklaring of het verhogen van de ondergrens van het subsidiebedrag waarbij een accountantsverklaring vereist is). ‘De accountantsverklaring zal echter wel altijd een belangrijk verantwoordingsmiddel blijven. De balans wordt gezocht tussen het subsidiebedrag en de behoefte aan een betrouwbare, inzichtelijke verantwoording,’ stellen respondenten.

Momenteel kijkt de gemeente in het gemeentebrede project Verbetering Dienstverlening of de procedure nog verder kan worden vereenvoudigd. ‘Zo zal de gemeente de handleidingen voor subsidieaanvragen opstellen in ‘klare taal.’

Aanbeveling 6 Effectiviteit een plaats geven in het gehele subsidieproces

³ Art.5 van het Uitvoeringsprotocol subsidies 2005, dat stelde dat elke organisatie een eigen vermogen van maximaal 15% van de exploitatie mocht hebben

Leg in het subsidieproces (het afhandelen van de subsidieaanvraag) meer expliciet en gestructureerd nadruk op de effectiviteit waardoor dit ook meer een sturingsmechanisme wordt. De procedures zouden zich meer kunnen richten op het waarborgen van de effectiviteit (het behalen van de beoogde effecten). De beoogde effecten en prestaties dienen in de sturingsdocumenten (beschikkingen, richtlijnen voor verantwoording) consequent terug te komen. Verantwoordingsinformatie kan zo daadwerkelijk gebruikt worden door de gemeente als input voor beleid. Zo wordt voorkomen dat alleen voor de vorm /rechtmatigheid informatie door subsidiënten wordt aangeleverd.

Besteed hierbij ook aandacht aan de dossiervorming/kwaliteit van de informatie hierin, wat wederom een waarborg vormt voor de effectiviteit.

Het college gaf destijds aan dat zij de noodzaak van het hanteren van goed geformuleerde sturingsdocumenten onderschrijven. Het subsidieprogramma met per bestuurlijk product op hoofdlijnen en subsidiebeleidsregels, (met 'welke doelstellingen dienen te subsidiëren activiteiten te hebben, welke activiteiten zijn subsidieabel, wat voor soort subsidie willen wij voor verschillende activiteiten verlenen, hoe willen wij bepaalde subsidieplafonds verdelen) was hertoe een eerste aanzet. M.b.t. achteraf toetsen van prestaties en middelen inzet waren in de Awb, de Asv en het uitvoeringsprotocol voldoende richtlijnen opgenomen. Sinds 2006 zijn de subsidiedossiers voor de lopende subsidiejaren nagenoeg geheel op orde.

Over de effectiviteit

De gemeente stelt niet meer jaarlijks een subsidieprogramma vast, maar werkt sinds 2009 voor het aanvragen van prestatiesubsidies met een subsidiebrief, met in een bijlage de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Voor het aanvragen van grondslagsubsidies wordt een andere brief verstuurd met een standaard aanvraagformulier. Daarbij wordt gerefereerd aan de beleidsregels met grondslagen (zie ook aanbeveling 1 en 2).

De rekenkamercommissie heeft inderdaad geconstateerd dat in de subsidiebrief 2009 en 2010 een overzicht staat van het door de gemeente Leusden voorgestane beleid op de verschillende prestatievelden, met beoogde doelstellingen. Verder verwijst de gemeente in deze brief naar de relevante beleidskaders en vastgestelde beleidsnota's. De gemeente beoordeelt de subsidieaanvragen op hun bijdrage aan de realisatie van deze doelstellingen. 'De subsidieaanvraag gaat nu echt in op onze doelstellingen', stelt een respondent.

Met subsidieontvangers worden afspraken gemaakt over de gegevens die nodig zijn om het gemeentelijk beleid en de inzet van subsidies (tussentijds) te evalueren en te verantwoorden. Zoals reeds aangegeven bij aanbeveling 2 is dit nog een aandachtspunt.

De afdeling heeft het bedrijfsproces Subsidieverstrekking gedetailleerd in kaart gebracht en een aantal standaarddocumenten ontwikkeld. Dit handboek is in 2009 aangepast aan de nieuwe Subsidieverordening en Mandaatbesluit. De werkprocesbeschrijvingen zijn nogmaals verfijnd en er is een jaarkalender met een planning opgesteld.

Interne audit

In oktober 2009 heeft de gemeentelijke organisatie een interne audit uitgevoerd op de subsidieverstrekking. De uitkomsten die relevant zijn voor de effectiviteit, waren:

- Bij twee van de twaalf onderzochte aanvragen is geconstateerd dat de inhoudelijke onderbouwing beperkt is.
- Ook bleek dat de organisaties die prestatiesubsidies ontvangen in de inhoudelijke jaarverslagen niet altijd verantwoording afleggen over alle activiteiten/prestaties die in de uitvoeringsovereenkomst zijn opgenomen. Hieraan lijken nog geen consequenties te worden verbonden.
- Uit de administratie is niet duidelijk of de organisaties met prestatiesubsidies de vereiste tussentijdse rapportages over de prestatievoortgang ook hebben ingediend.

Het proces is blijkens de rapportage over de audit wel verbeterd in de zin van tijdigheid / het halen van termijnen (zowel bij de aanvraag als bij afhandeling door de gemeente) en de financiële verantwoording.

De audit besluit met een aantal aandachtspunten, waaronder het realistisch /meetbaar vastleggen van prestaties in uitvoeringsovereenkomsten en het afleggen van een goede verantwoording. De aanbevelingen zijn gericht op verbeteren van het proces, en inhoudelijk:

- Ontwikkel voor organisaties een korte maar krachtige handleiding over het inhoudelijk gemeentelijk subsidiebeleid, de subsidieverordening etc. Zorg ervoor dat activiteiten en prestaties in uitvoeringsovereenkomsten SMART worden geformuleerd, gerelateerd aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen in het Subsidiebeidskader en de Subsidiebrief, en controleer bij subsidievestigingen nauwgezet of de overeengekomen prestaties ook daadwerkelijk zijn geleverd, en houd strakker de hand in de aanlevering van tussentijdse rapportages

In het interview is aangegeven dat de aanbevelingen zijn onderschreven door het afdelingshoofd. De aanbevelingen zijn opgenomen in het afdelingsplan 2010, en er is een actielijst voor opgesteld.

Aanbeveling 7 Shared partnership (vertrouwen, waarderen, ontzorgen)

Zowel grote als kleine instellingen en verenigingen meer in woord en daad als 'zakelijke' partners van de gemeente aanmerken in het bereiken van maatschappelijke effecten. Het uitspreken van waardering, en het bevorderen dat de organisaties worden aangestuurd door een goed bestuur / raad van toezicht is minstens zo belangrijk als het toetsen (bijvoorbeeld door het aanbieden van kadertrainingen).

Het college maakte het voorbehoud dat gemeentelijke waardering voor een organisatie of voor activiteiten niet altijd vertaald wordt in subsidietoekenning. Kan ook indirect (accommodatiebeleid, vrijwilligersbeleid). Bij een zakelijkere verhouding tussen gemeente en organisaties hoort ook dat wordt beoordeeld of organisaties hun activiteiten kunnen bekostigen. Ook als deze passen binnen de beleidsdoelstellingen. Subsidie is altijd aanvullend. Vandaar ook dat bepalingen ten aanzien van een maximale toegestane omvang van de algemene reserve of egalisereserve.

De rekenkamercommissie heeft hierop gereageerd dat de gemeente zich meer kan richten op hoe de organisaties goed kunnen functioneren (faciliteren) dan op te stringente regelgeving.

Het beleidskader stelt dat het subsidiebeleid wordt beschouwd als een sturingsinstrument. Na formulering van inhoudelijke beleidsdoelen moet er nog een keuze worden gemaakt voor het in te zetten instrument, bijvoorbeeld de keuze subsidie of inkoop. De gesubsidieerde instellingen zijn verantwoordelijk voor de HOE vraag: HOE leveren wij een bijdrage aan de maatschappelijke effecten? Voor een betere aansluiting met de beleidscyclus kiest het college waar mogelijk voor *meerjarige* subsidies. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de gegevens die nodig zijn om het gemeentelijk beleid en de inzet van subsidies [...] te evalueren en [...] te verantwoorden.

In de bestuurlijke reactie op het rapport destijds verwees het college ook naar het accommodatiebeleid. Inmiddels heeft de organisatie een adviseur aangenomen voor het accommodatiebeleid. De gemeente kijkt in hoeverre ze met het accommodatiebeleid doelstellingen kan bereiken, door zo bijvoorbeeld invloed uit te oefenen op de spreiding van verenigingen over accommodaties en door tarifiering.

De respondenten geven aan dat de meeste organisaties hebben aangegeven dat ze positief staan tegenover de nieuwe manier van werken. Zij zijn ook sterk betrokken bij het opstellen van de nieuwe beleidsnota's. 'Het is ook hún beleid'. Ze voelen zich serieus genomen. En het is duidelijker geworden hoe de gemeente de aanvragen getoetst.

Ten aanzien van het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties constateert de rekenkamercommissie dat dit in de Sportnota is opgenomen als doelstelling (in 2013 heeft 50% van de sportverenigingen voldoende vrijwilligerskader zodat zij een hoogwaardig aanbod kan (blijven) aanbieden dat vraaggericht tot stand is gekomen. Deze doelstelling komt voort uit een enquête die is gehouden onder de verenigingen: zij gaven dit als knelpunt aan. De gemeente subsidieert stichting Welzijn Leusden om sportverenigingen te ondersteunen door het geven van informatie en advies en het organiseren van cursussen.

De respondenten verwijzen voorts naar de uitreiking van de jaarlijkse Vrijwilligersprijs, welke georganiseerd wordt door de organisatie Welzijn Leusden. Dit is een andere vorm van het tonen van waardering.

Tot slot

Respondenten concluderen dat de wijzigingen in het subsidiebeleid soms wel hebben geleid tot weerstand bij subsidiënten, maar dat deze na uitleg van de gemeente, voor een groot deel ook weer is afgenomen.

Er is met name bij de grondslagsubsidies een herverdelingseffect merkbaar. Dit komt met name door de nieuwe subsidiebeleidsregels, en in mindere mate door de vermogenstoets. Bij de prestatiesubsidies hebben zich nog geen grote wijzigingen in verdeling van middelen voorgedaan, dit hangt ook samen met het feit dat de financiële inbedding nog moet plaatsvinden.

4. Conclusies

De afgelopen jaren heeft de gemeente haar subsidiebeleid aangepast, met expliciete aandacht voor de effectiviteit van het beleid. De aanbevelingen van het onderzoek van de rekenkamercommissie zijn verwerkt in het nieuwe subsidiebeleidskader.

De gemeente heeft in oktober 2009 een interne audit uitgevoerd, welke juist plaatsvond voor dit doorwerkingsonderzoek. Uit deze audit blijkt ook de aandacht voor de effectiviteit van het beleid, en hoe dit in het subsidieproces vorm krijgt. De audit geeft aan welke onderdelen in het proces nog verbeterd dienen te worden (onder andere de outputgerichte verantwoording). De auditrapportage sluit af met een aantal aanbevelingen, welke zijn opgenomen in het Afdelingsplan 2010.

De rekenkamercommissie concludeert uit de schriftelijke reactie van het college, de documentenstudie en het interview dat de aanbevelingen van haar onderzoek uit 2006 expliciet zijn opgepakt en geïmplementeerd.

De rekenkamercommissie stelt vast dat de raad in nieuwe beleidsnota's en programma-begrotingen waar mogelijk maatschappelijk beoogde effecten benoemt en dat deze zijn uitgewerkt in concrete doelstellingen en activiteiten. De gemeente heeft het subsidiebeleid en de beleidscyclus van de relevante beleidsterreinen op elkaar afgestemd. Er is een duidelijke koppeling tussen beleidsdoelstellingen en de subsidiëring. De effectiviteit van de subsidies heeft een expliciete plaats gekregen in het subsidieproces. De gemeente heeft een slag geslagen in het verduidelijken en vereenvoudigen van het subsidieproces, en de gemeente heeft bij de sportverenigingen actie ondernomen op het terrein van 'shared partnership'.

De implementatie van de aanbevelingen is nog in ontwikkeling. Het vereist bijvoorbeeld ook een aanpassing van de kant van de gesubsidieerde instellingen. Daarbij loopt de gemeente zelf ook tegen een aantal knelpunten aan, bijvoorbeeld bij het maken van meerjarige afspraken in relatie tot het jaarlijks vaststellen van de subsidieplafonds. Ook de aansluiting tussen het inhoudelijk ingerichte subsidieproces en het op historische gegevens gebaseerde financiële proces is nog een aandachtspunt. De rekenkamercommissie stelt dat de gemeente mogelijk kan leren van ervaringen van andere gemeenten hiermee.

Bijlage 1 Notitie van het college over de implementatie van de aanbevelingen

Bestuurlijke reactienotitie m.b.t. doorwerkingsonderzoek Effectiviteit van het Subsidiebeleid
11 november 2009

In de kaders is in **rood** onder de kopjes “Realisatie Leusden sinds 2007” aangegeven hoe de gemeente Leusden in de jaren 2007 t/m 2009 invulling heeft gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie uit het rapport “effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden” uit 2007. Ook is aangegeven hoe de gemeente Leusden momenteel “scoort” binnen de onderwerpen uit de “best practices” uit 2007 (kopjes “Actuele situatie Leusden”).

Uit de onlangs toegestuurde beleidsdocumenten en de hieronder gegeven reacties is af te leiden dat er in de afgelopen jaren in Leusden veel aandacht is besteed aan het vergroten van de effectiviteit van subsidies als instrument om gemeentelijke beleidsdoelstellingen te verwezenlijken.

Wij onderkennen het grote belang van effectief subsidiebeleid; niet alleen vanuit de invalshoek dat subsidiemiddelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend ingezet moeten worden, maar vooral ook vanuit de invalshoek dat we werken met gemeenschapsmiddelen en dat de lokale overheid een regisserende en ondersteunende rol heeft in het vergroten van het maatschappelijk functioneren van de lokale gemeenschap.

Ook geven verschillende organisaties aan dat men een zakelijker verhouding van opdrachtgever/opdrachtnemer positief waardeert. De gemeente stelt heldere beleidsdoelen en maakt duidelijke afspraken met de organisaties. Men weet waar men aan toe is, ook als het gaat om het inhoudelijk en financieel afleggen van verantwoording over de geleverde prestaties en ook als dit financiële consequenties heeft bij achterblijvende prestaties. Uiteindelijk wordt de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid onderkend als samenwerkingspartners in het lokale veld van maatschappelijke ondersteuning.

Het “finetunen” van deze opdrachtgever/opdrachtnemer-relatie is een doorlopend proces waar we voortvarend aan verder werken. Binnenkort starten de voorbereidingen voor het opstellen van het nieuwe Wmo-beleidskader 2012-2015. Hierin liggen veel mogelijkheden voor een verdere doorontwikkeling van de effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden.

Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie ‘effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden’ (april 2007)

1. Beleidsdoelstellingen richten op meetbare maatschappelijke effecten

Spreek u nader uit over de beoogde maatschappelijke effecten (outcome), waarbij deze meetbaar worden geformuleerd, dan wel dat hieraan meetbare prestaties (output) worden gekoppeld door het college. Deze kunnen zowel kwantitatief als kwalitatief (bijvoorbeeld kwaliteitsnormen of klanttevredenheidsonderzoeken) gericht zijn. Pas dan kan worden gekeken in hoeverre het subsidiebeleid effectief is.

Bestuurlijke reactie 2007

In de gemeentelijke Programmabegroting 2008 spelen wij hier op in door meer concrete en meetbare beleidsdoelstellingen te formuleren. Ook worden voor een aantal programmaonderdelen enkele meetbare indicatoren benoemd.

In de nader te formuleren subsidiebeleidsregels gaan wij, meer gedetailleerd, grondslagen en criteria formuleren. Alleen activiteiten die invulling geven aan de geformuleerde inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn subsidiabel. Deze worden vóór 1 januari 2008 vastgesteld en dienen als kader voor de subsidieaanvragen die organisaties t.b.v. het subsidiejaar 2009 kunnen indienen.

Los daarvan is het in onze optiek niet altijd aantoonbaar dat bepaalde maatschappelijke effecten het gevolg zijn van het gevoerde subsidiebeleid. Er spelen vaak meerdere (omgevings)factoren een rol waarvan de invloed niet altijd concreet aanwijsbaar c.q. meetbaar is.

Nawoord rekenkamercommissie 2007

Er zullen zeker situaties zijn waarbij de effectiviteit van het beleid moeilijk is aan te tonen. In dat geval verdient het aanbeveling om de situatie voor de gemeenteraad nader toe te lichten, in het kader van zijn kaderstellende en controlerende rol.

Realisatie Leusden sinds 2007:

* In de Programmabegrotingen 2009 en 2010 is het concreet en meetbaar formuleren van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten verder doorgevoerd.

* Algemeen/Beleid

Sinds 2007 is een groot aantal nieuwe beleidsnota's op het gebied van Maatschappelijke Ondersteuning vastgesteld. In deze nota's en in concrete uitvoeringsprogramma's is het beleid vertaald in meetbare doelstellingen, prestaties en activiteiten.

Het betreft de volgende nota's:

- Subsidiebeleidskader 2008-2011
- Beleidskader Wmo 2008-2011 "Op weg naar ONS Leusden" (voor alle prestatievelden van de Wmo)
- Cultuurnota 2009-2012 "Naar vernieuwde culturele samenwerking en een grotere cultuurdeelname"
- Notitie Integraal Gehandicaptenbeleid 2008-2011 "Gelijke mogelijkheden, gelijke kansen"
- Beleidsprogramma Jeugd en Jongeren 2009-2012 "Jeugd(-beleid) in Balans"
- Sport- en Beweegnota 2009-2012 "Ruimte voor Sport" + uitvoeringsprogramma
- Concept beleidsnotitie "gemeentelijke ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers in Leusden"

De realisatie van de geformuleerde doelstellingen en activiteiten wordt zoveel mogelijk (minimaal jaarlijks) gemonitord. Zo wordt in de "Monitor Wmo" 2x per jaar de voortgang van de realisatie van alle concreet benoemde activiteiten in het Wmo-beleidskader 2008-2011 verantwoord aan de Wmo-adviesraad, het college en de raad.

* Grondslagsubsidies

Op grond van de door de raad vastgestelde Cultuurnota heeft het college voor de grondslagsubsidies subsidiebeleidsregels vastgesteld waarin subsidiecriteria, subsidiegrondslagen en subsidiabele activiteiten zijn benoemd. Deze treden vanaf subsidiejaar 2010 in werking. Door de beleidsregels kunnen we meer focussen op het subsidiëren van activiteiten en kunnen we inzichtelijker maken op basis waarvan wordt gesubsidieerd. Ook ontstaat de mogelijkheid voor nieuwe organisaties om subsidie aan te vragen.

Binnenkort stelt het college soortgelijke beleidsregels vast voor grondslagsubsidies op de beleidsvelden Ondersteuning Kwetsbaren, Mondiaal Beleid, Zwemverenigingen, Belangenbehartiging Minima en Speel-o-theken. Deze treden vanaf subsidiejaar 2011 in werking en zijn gebaseerd op het door de raad vastgestelde Wmo-beleidskader en de vastgestelde nota's Gehandicaptenbeleid, Jeugd/Jongeren en Mantelzorg/Vrijwilligers.

Per onderwerp/onderdeel stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Het college bepaalt de verdeling van dit plafond op basis van de subsidiebeleidsregels en de binnengekomen subsidieaanvragen die aan de criteria voldoen.

* Prestatiesubsidies

Organisaties die een prestatiesubsidie willen aanvragen, ontvangen sinds 2009 een "subsidiebrief" met daarbij een bijlage waarin alle beleidsdoelstellingen per Wmo-prestatieveld uit het vastgestelde

Beleidskader Wmo 2008-2011 zijn opgenomen. Organisaties dienen in hun subsidieaanvragen aan te geven voor de realisering van welke beleidsdoelstellingen men subsidie wil aanvragen. In de uitvoeringsovereenkomst worden concrete prestatieafspraken gemaakt. Bij de subsidievaststelling volgt ook een echte afrekening.

**Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie
'effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden' (april 2007)**

2. Meerjarige gemeentelijke beleidsvisie

Formuleer voor de instellingen en verenigingen een gemeentelijk subsidiebeleid dat zich over meerdere jaren uitspreidt (zo mogelijk gelijk aan de raadsperiode). We bepleiten dat direct na het aantreden van de nieuwe raad en het nieuwe college de doelstellingen en effecten met de instellingen /verenigingen vooraf worden besproken. Het subsidiebeleid dient zicht te richten op meerjarige overeenkomsten met afspraken over inhoud, en over de erbij behorende middelen. De instellingen dienen zich wel jaarlijks te verantwoorden. De afrekening kan op het einde van de termijn plaatsvinden. Bij een subsidieplafond zou de verdeling over verschillende instellingen ook tot stand moeten komen op basis van inhoud. Evalueer dit inhoudelijke beleid ook voor afloop van de termijn. Zo wordt voorkomen dat afzonderlijke subsidies ad hoc op de politieke agenda komen. En bij een tekort aan subsidiemiddelen kan zo een keuze worden gemaakt op inhoud/prioriteiten zodat een kaasschaafmethode niet meer het enige alternatief is.

Bestuurlijke reactie 2007

Met het vóór 1 januari 2008 vaststellen van nieuwe subsidiebeleidsregels is de gemeentelijke beleidsvisie op subsidieverlening vanaf 2009 helder.

De nieuwe Algemene Subsidieverordening 2005 en het Uitvoeringsprotocol 2005 geven de mogelijkheid voor meerjarige subsidieafspraken met jaarlijkse verantwoording. Wij zien hiervan met name het belang voor gesubsidieerde instellingen die beroepskrachten in dienst hebben. Deze organisaties ontvangen namelijk op grond van de nieuwe verordening veelal een prestatiesubsidie, gekoppeld aan een uitvoeringsovereenkomst met inhoudelijke en financiële afspraken. Maar ook voor instellingen die in aanmerking komen voor een grondslagsubsidie zijn meerjarige subsidieovereenkomsten mogelijk. Op dit moment heeft de gemeente Leusden nog geen meerjarige subsidieovereenkomsten met instellingen afgesloten. Naar verwachting gaan we in de komende jaren met enkele grotere organisaties meerjarige subsidieafspraken maken.

Meerjarige subsidieafspraken kunnen overigens alleen worden geëffectueerd onder voorbehoud van de jaarlijkse begrotingsvaststelling door de raad.

Het afsluiten van meerjarige subsidieovereenkomsten heeft echter ook een nadeel. Bij meerjarige overeenkomsten kan minder flexibel worden omgegaan met de verdeling van subsidieplafonds. Daarnaast kunnen er in het jaarlijks door het college vast te stellen subsidieprogramma minder gemakkelijk beleidsmatige accentwijzigingen worden aangebracht. Dit geldt met name bij organisaties die in aanmerking komen voor een grondslagsubsidie.

Nawoord rekenkamercommissie 2007

De rekenkamercommissie stelt zich voor dat bij meerjarige subsidieafspraken niet jaarlijks wordt afgerekend. Wel wordt de voortgang uiteraard gemonitord.

Realisatie Leusden sinds 2007:

* Gemeentelijk subsidiebeleid:

In december 2007 heeft de gemeenteraad – tegelijk met het Wmo-beleidskader 2008-2011 – het Subsidiebeleidskader 2008-2011 vastgesteld. Met dit document heeft de raad het kader bepaald waarin subsidieverstrekking door de gemeente Leusden in deze periode is afgebakend. Versterking van de

effectiviteit van subsidieverlening krijgt in het beleidskader veel aandacht.

Het instrumentele spoor beschrijft hoe de gemeente subsidie inzet als instrument, hoe men daarmee (al dan niet) stuurt en hoe men zich verhoudt tot de activiteitsaanbieder als subsidieontvanger. Het leeuwendeel van de subsidiemiddelen gaat naar grotere professionele instellingen; met die instellingen worden prestatieafspraken gemaakt waarop de gemeente meer wil sturen. Vrijwilligersorganisaties ontvangen grondslagsubsidies met minder gemeentelijke sturing (alleen vooraf o.b.v. de subsidiebeleidsregels).

Ook is de verhouding tussen raad en college vastgelegd. De raad stuurt op doelen van beleid en de beoogde maatschappelijke effecten, het college gaat over de uitvoering en legt verantwoording af over de realisatie.

De beoogde maatschappelijke effecten 2008-2011 zijn globaal beschreven en zijn de afgelopen jaren nader uitgewerkt in specifieke beleidsnota's. (zie hierboven onder 1. / Beleidsdoelstellingen)

* Meerjarige subsidies: zie onder punt 4.

Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie 'effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden' (april 2007)

3. Informatievoorziening aan de raad

De informatievoorziening aan de raad zou gericht moeten zijn op het behalen van beoogde doelstellingen. De rapportage richt zich op output, kwaliteit en het bestede budget op hoofdlijnen, en voorzover mogelijk over de outcome. De verantwoordingsinformatie van de instellingen dient daartoe afgestemd te zijn op de management- en bestuursrapportages binnen de gemeente. De raad ontvangt jaarlijks een verantwoording op hoofdlijnen.

Bestuurlijke reactie 2007

Met de herinrichting van de Programmabegroting, managementrapportages en jaarrekening ontstaat een beter instrument om de raad op hoofdlijnen van de benodigde informatie op het gebied van output/outcome, kwaliteit en budgetbesteding te voorzien.

Onze ervaringen uit de afgelopen jaren leren dat nog niet alle gesubsidieerde professionele organisaties in dezelfde mate toegerust zijn om de door de gemeente gewenste verantwoordingsinformatie te leveren. Begrotingen en financiële verantwoordingen zijn in een aantal gevallen nog overwegend inputgericht. De omvorming naar een meer op output ingerichte administratie, exploitatie en organisatie vergt de nodige inspanningen bij organisaties. En dat is vaak een proces van gewenning en "mind-setting".

Op dit moment worden met name in uitvoeringsovereenkomsten bij prestatiesubsidiebeschikkingen bepalingen over outputgerichte verantwoording opgenomen (in het verlengde van de Algemene subsidieverordening en het uitvoeringsprotocol).

Daarbij willen wij er voor waken dat instellingen hinder ondervinden van toenemende bureaucratie doordat wij hen steeds meer vragen om prestatie- en effectmetingen, omdat dit ten koste kan gaan van de inhoud..

Nawoord rekenkamercommissie 2007

De rekenkamercommissie wil ook voorkomen dat de effectiviteitsafspraken leiden tot meer bureaucratie. Door meerjarige afspraken kan o.i. ervoor gezorgd worden dat de organisaties te maken krijgen met eenvoudiger procedures.

Realisatie Leusden sinds 2007:

Het verantwoordingsinstrument van tussentijdse managementrapportages aan het college en verantwoording op hoofdlijnen aan de raad is de afgelopen jaren verder geperfectioneerd. Zowel in de voorjaarsnota, de najaarsnota als de jaarverantwoording legt het college verantwoording aan de raad af

over alle doelstellingen en actiepunten die in de programmabegroting zijn opgenomen. Deze verantwoordingscyclus loopt naar behoren en tevredenheid. Ook wordt de realisatie van beleidsdoelstellingen uit vastgestelde beleidsdoelstellingen gemonitord en aan het bestuur gerapporteerd (o.a. Wmo-monitor 2x per jaar).

De outputgerichte verantwoording door organisaties met een prestatiesubsidie blijft wel een belangrijk punt van aandacht. De omschrijvingen van de prestaties in de uitvoeringsovereenkomsten bij de subsidieverleningen worden weliswaar zoveel mogelijk geformuleerd in het verlengde van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen, maar de inhoudelijke verantwoordingsverslagen sluiten hier nog niet altijd goed op aan. Dit is o.a. geconstateerd in de laatste interne audit op subsidieverstrekingen 2008/2009, die is uitgevoerd door de eind 2008 aangestelde AO/IC-medewerker op de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling. (het auditrapport is onlangs aan de rekenkamer toegestuurd bij de beleidsstukken uit de afgelopen jaren)

**Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie
'effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden' (april 2007)**

4. Meerjarige prestatieafspraken

Spreek (voortvloeiend uit aanbeveling twee) voor meerdere jaren af welke prestaties de instellingen en verenigingen moeten leveren om de beoogde doelen en effecten te bereiken op basis van vaste duidelijke eveneens meerjarige, eenduidige subsidierelatie. Toets bij het behalen van beleidsprestaties op gemiddelden van x jaar, in plaats van prestaties in één jaar. Na verlening van de aanvraag, kan het subsidieproces in de volgende jaren van de meerjarentermijn sterk vereenvoudigd worden uitgevoerd. De gemeente dient de subsidieverlening wel te volgen. Bij afwijkingen stuurt de gemeente bij.

Bestuurlijke reactie 2007:

In aansluiting op onze reactie bij punt 2 stellen wij dat meerjarige afspraken vooral aan de orde zijn bij grotere, professionele organisaties (die wij doorgaans een prestatiesubsidie verlenen), en minder bij kleine, vaak op vrijwilligers draaiende organisaties (aan welke wij met name grondslagsubsidies verstrekken).

De bepalingen over meerjarige subsidiëring in de Algemene Subsidieverordening 2005 sluiten grotendeels aan bij de door u genoemde aanbevelingen. Op dit moment hanteren wij in de praktijk nog geen meerjarige prestatieafspraken. In de komende jaren zullen we hier met een aantal organisaties geleidelijk wel naar toe groeien. Wij achten het daarbij logisch om conform de door u genoemde aanbevelingen te werk te gaan.

Realisatie Leusden sinds 2007:

In december 2008 heeft de raad de Algemene Subsidieverordening 2009 vastgesteld. Dit is een doorontwikkeling van de ASV 2005. Ook hier is de mogelijkheid van meerjarige subsidies opgenomen. We blijven het belang van meerjarige subsidieovereenkomsten onderkennen, maar in de praktijk zijn we er slechts kleinschalig mee gaan werken. Dit heeft o.a. te maken met grote organisatorische veranderingen bij enkele van de belangrijkste gesubsidieerde organisaties. Het nieuwe Wmo-beleidskader heeft als looptijd de periode 2012 t/m 2015. Voor die periode zal ook een nieuw subsidiebeleidskader worden vastgesteld. Streven is om voor de periode 2012-2015 meerjarige subsidieovereenkomsten met de organisaties voor prestatiesubsidiëring te gaan afsluiten. De voorbereidende procedure hiervoor start in het najaar van 2010.

**Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie
'effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden' (april 2007)**

5. Onderscheid grote en kleine instellingen

Ten aanzien van (tussentijdse) toetsing van de beoogde prestaties door de instellingen en verenigingen kan onderscheid worden gemaakt tussen grote, professionele organisaties) en kleine, vrijwilligersorganisaties. De rekenkamercommissie is er voorstander van om de procedures bij de kleine subsidiebedragen/vrijwilligersorganisaties zo eenvoudig mogelijk te houden.

Bestuurlijke reactie 2007:

Dit sluit geheel aan bij onze visie. In de nadere uitwerking van het subsidiebeleid en de subsidiebeleidsregels zullen wij dit onderscheid in benadering en procedures ook gaan hanteren. Kleine organisatie en organisatie die hoofdzakelijk door vrijwilligers geleid worden komen in het algemeen in aanmerking voor een grondslagsubsidie. Daarbij gelden eenvoudige procedures voor subsidieaanvraag en –verantwoording, alsmede een geringe gemeentelijke toetsing op beoogde prestaties.

Realisatie Leusden sinds 2007:

In de nieuwe ASV 2009 is het onderscheid tussen prestatiesubsidies en grondslagsubsidies gehandhaafd. De grote, professionele organisaties ontvangen in de regel een prestatiesubsidie, en de kleine(re) vrijwilligersorganisaties een grondslagsubsidie.

Organisaties met een prestatiesubsidies dienen o.g.v. de uitvoeringsovereenkomst één of enkele keren per jaar een tussentijdse rapportage aan te leveren over de realisatie van activiteiten en doelstellingen. In de praktijk leveren echter slechts weinig organisaties deze rapportages, en de gemeente reageert nog onvoldoende op het uitblijven ervan. Hier kan dus nog wel een verbeterlag in worden gemaakt.

De aanvraagprocedure voor grondslagsubsidies is vereenvoudigd. Er is een standaard aanvraagformulier beschikbaar (ook digitaal via de gemeentelijke website), en men ontvangt direct een vaststellingsbeschikking als de aanvraag aan de criteria voldoet.

Met de instelling van vaste subsidiegrondslagen in de beleidsregels is / wordt het voor de meeste kleine organisaties ook direct helder hoeveel subsidie ze kunnen verwachten (behoudens afroming i.v.m. overschrijding van het vastgestelde subsidieplafond)

Wellicht kan de procedure vanuit het perspectief van de burger / de organisatie nog verder worden vereenvoudigd. Dit is een actueel aandachtspunt in het gemeentebrede project Verbetering Dienstverlening dat momenteel wordt uitgevoerd.

Eén van de voorgenomen actiepunten is het opstellen van handleidingen in “klare taal” voor organisaties over het gemeentelijk subsidiebeleid en de procedures die daarbij gevolgd worden. Zo worden organisaties ook “wijzer gemaakt” over wat de gemeente van hen verwacht en wat men van de gemeente kan verwachten.

Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie 'effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden' (april 2007)

6. Effectiviteit een plaats geven in het gehele subsidieproces

Leg in het subsidieproces (het afhandelen van de subsidieaanvraag) meer expliciet en gestructureerd nadruk op de effectiviteit waardoor dit ook meer een sturingsmechanisme wordt. De procedures zouden zich meer kunnen richten op het waarborgen van de effectiviteit (het behalen van de beoogde effecten). De beoogde effecten en prestaties dienen in de sturingsdocumenten (beschikkingen, richtlijnen voor verantwoording) consequent terug te komen.

Verantwoordingsinformatie kan zo daadwerkelijk gebruikt worden door de gemeente als input voor beleid. Zo wordt voorkomen dat alleen voor de vorm /rechtmatigheid informatie door subsidiënten wordt aangeleverd.

Besteed hierbij ook aandacht aan de dossiervorming/kwaliteit van de informatie hierin, wat wederom een waarborg vormt voor de effectiviteit.

Bestuurlijke reactie 2007:

Hiermee geeft u aan dat sturen op effectiviteit van subsidieverlening niet alleen achteraf plaats moet vinden (toetsing van prestaties en inzet van middelen), maar ook voorafgaand aan de subsidieverlening door middel van het formuleren van duidelijke beleidsdoelstellingen waar subsidieaanvragen vooraf inhoudelijk op beoordeeld kunnen worden.

Wij onderschrijven de noodzaak van het hanteren van goed geformuleerde sturingsdocumenten. Een eerste aanzet hiertoe is gedaan door middel van de vaststelling in 2005 van het Subsidieprogramma voor het subsidiejaar 2006. Daarin zijn per bestuurlijk product op hoofdlijnen subsidiebeleidsregels geformuleerd:

- welke doelstelling dienen te subsidiëren activiteiten te hebben;
- welke activiteiten zijn subsidiabel;
- wat voor soort subsidie (prestatie- of grondslagsubsidie) willen wij voor verschillende activiteiten verlenen;
- (in een aantal situaties:) hoe willen wij het voor dit product bepaalde subsidieplafond willen verdelen over subsidieaanvragers.

Voor het subsidiejaar 2008 zal de raad wederom een subsidieprogramma op hoofdlijnen vaststellen. In 2007 worden deze subsidiebeleidsregels verder ontwikkeld ten bate van een meer uitgewerkt subsidieprogramma 2009.

Met betrekking tot het achteraf toetsen van prestaties en middeleninzet zijn in de Awb, de Asv en het Uitvoeringsprotocol voldoende richtlijnen opgenomen. Met name een goede en volledige, SMART-geformuleerde inhoudelijke verantwoording van organisaties verschaft daarbij de gewenste gegevens die ons beleidsinformatie opleveren.

Sinds 2006 zijn de subsidiedossiers voor de lopende subsidiejaren nagenoeg geheel op orde.

Realisatie Leusden sinds 2007:

Het jaarlijks vaststellen van een "subsidieprogramma" is losgelaten. In plaats daarvan wordt sinds 2009 gewerkt met de subsidie-aanvraagbrief + gemeentelijke beleidsdoelstellingen (voor prestatiesubsidies), en met beleidsregels en grondslagen (voor grondslagsubsidies).

Verder sluiten de beleidsdoelstellingen van de inhoudelijke beleidsnota's die de afgelopen jaren zijn vastgesteld nauw aan op de algemene doelstellingen uit de Programmabegroting en het Wmo-beleidskader 2008-2011. De uitvoeringsprogramma's van die beleidsnota's bevatten concrete doelen en activiteiten. Deze vormen vervolgens weer het uitgangspunt en de basis voor de jaarlijkse uitvoeringsovereenkomsten bij de prestatiesubsidiebeschikkingen.

Zie verder de reacties onder de andere punten; deze gaan ook in op vergroting van effectiviteit van subsidiëring.

De structurering van het interne werkproces voor subsidieverstrekking is de laatste jaren sterk verbeterd. Er is een Handboek Subsidies ontwikkeld met o.a. een beschrijving van alle werkprocessen, planningskalenders en standaardformats voor alle beschikkingen, brieven en uitvoeringsovereenkomsten. Er wordt voortdurend gewerkt aan kwaliteitsverbetering van het proces en de formats, onder coördinatie van de nieuw aangestelde medewerker Administratieve Organisatie en Interne Control op afdeling MO. De betrokken medewerkers zijn zich bewust van, en onderkennen de noodzaak om samen met uitvoerende organisaties nog gericht aandacht te besteden aan het vooraf goed (SMART) formuleren van prestatieafspraken, en het achteraf toetsen van de realisering van de prestaties (en er zondig consequenties aan te verbinden als de prestaties achterblijven bij de afspraken)

**Aanbeveling uit het rapport van de Rekenkamercommissie
'effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden' (april 2007)**

7. Shared partnership (vertrouwen, waarderen, ontzorgen)

*Merk zowel grote als kleine instellingen en verenigingen meer in woord en daad aan als 'zakelijke' partners van de gemeente in het bereiken van maatschappelijke effecten.
Het uitspreken van waardering, en het bevorderen dat de organisaties worden aangestuurd door een goed bestuur / raad van toezicht is minstens zo belangrijk als het toetsen (bijvoorbeeld door het aanbieden van kadertrainingen).*

Bestuurlijke reactie 2007:

In de eerste plaats willen wij bij deze aanbeveling opmerken dat gemeentelijke waardering voor een organisatie of voor activiteiten zich niet per definitie hoeft te vertalen in een gemeentelijke subsidietoekenning. Ook op indirecte wijze, bijvoorbeeld via het gemeentelijk accommodatiebeleid of vrijwilligersbeleid, kan de gemeente activiteiten ondersteunen. Dit is expliciet ook zo verwoord in de toelichting bij het Uitvoeringsprotocol Subsidies 2005.

Ter bevordering van een goede aansturing van vrijwilligersorganisaties is bijvoorbeeld sinds 2006 de Stichting Leusden Actief opgericht.

Bij een zakelijkere verhouding tussen gemeente en organisaties hoort ook dat wordt beoordeeld of organisaties, al dan niet geheel met eigen middelen, hun activiteiten kunnen bekostigen. Ook als deze passen binnen de gemeentelijke beleidsdoelstellingen (subsidie is altijd aanvullend). In de Algemene Subsidieverordening en het Uitvoeringsprotocol zijn daarom bepalingen ten aanzien van de maximaal toegestane omvang van de algemene reserve of egalisatiereserve.

Nawoord rekenkamercommissie 2007:

De rekenkamercommissie wil met de opmerking om subsidiënten meer in woord en daad als partners van de gemeente te zien, benadrukken dat waardering en ondersteuning van de gemeente (onder andere door goede regelgeving, zo beperkt als mogelijk) het functioneren van deze waardevolle organisaties zo eenvoudig en doelmatig mogelijk kan maken. Het beter doen functioneren is veelal effectiever dan het toepassen van een (te) stringente regelgeving. Verder denken wij bij waardering van vrijwilligers aan bijvoorbeeld een 'Avond van de Vrijwilliger' of een zgn. 'boerenkoolbijeenkomst'.

Realisatie Leusden sinds 2007:

Het door de raad vastgestelde Subsidiebeleidskader 2008-2011 gaat nader op deze materie in. O.a. wordt gesteld:

"Relatie tussen de gemeente en grote organisaties:

De gemeente gaat over de WAT-vraag: WAT willen we bereiken aan maatschappelijke effecten? WAT zijn onze beleidsdoelen? WAT moeten de meetbare resultaten zijn?

De gesubsidieerde instellingen gaan over de HOE-vraag: HOE leveren wij een bijdrage aan de maatschappelijke effecten en de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen? HOE bereiken wij die meetbare resultaten?

*De gemeente spreekt de instellingen aan als maatschappelijk ondernemer: ze worden geprikkeld een overtuigend **aanbod**, in de vorm van meetbare prestaties te formuleren. De uitdaging voor de maatschappelijk ondernemer is de gemeente ervan te overtuigen dat het aanbod echt passend is voor de specifiek Leusdense situatie.*

*Tussen gemeente en instelling komt na beoordeling, overleg en onderhandeling een uitvoeringsovereenkomst tot stand (contractfase). Na de **contractfase** is er een **uitvoeringsfase**, waarin de maatschappelijke organisatie in de samenleving haar activiteiten uitvoert. En daarna is er een **verantwoordings- en evaluatiefase**, waarin gerapporteerd wordt, definitieve subsidievestiging*

plaatsvindt en er een opnieuw een analyse wordt gemaakt over de subsidierelatie. Deze kan van invloed zijn op een (eventueel) volgend contract.

Relatie tussen de gemeente en kleine organisaties

De kleine organisaties ontvangen in de regel een grondslagsubsidie. Grondslagsubsidies zijn in de eerste plaats bedoeld als een vorm van waardering voor de reguliere activiteiten van deze organisaties, bijvoorbeeld verenigingen op het gebied van amateurkunst (zangkoren, amateurtoneel) of maatschappelijke zorg en dienstverlening (Zonnebloem). Sturing op de aard en omvang van die activiteiten is nodig noch gewenst. De betreffende organisaties zijn over het algemeen vanzelf gemotiveerd om maatschappelijk relevant actief te zijn.

Wel is het van belang om eens per subsidieperiode te bezien of de gesubsidieerde activiteiten nog wel passen in het gemeentelijk beleid en daarbij te beoordelen of subsidie nog wel nodig is. Daardoor is ook een meer flexibele inzet van de subsidiemiddelen mogelijk”.

Kader overzicht best practices gemeenten 2007 uit uit het rapport van de Rekenkamercommissie ‘effectiviteit van het subsidiebeleid in Leusden’ (april 2007)

Subsidieproces algemeen

In één gemeente komt de effectiviteit van het beleid (de beoogde maatschappelijke effecten) consequent terug in de sturingsdocumenten, beschikkingen, tussentijdse rapportages, gespreksverslagen en toetsingsverslagen. (gemeente Zeewolde)

Actuele situatie Leusden: Zoals uit bovenstaande reacties blijkt is dit proces in Leusden goed in ontwikkeling.

Processtap kaderstellen

In het onderzoek zijn voorbeelden genoemd of gesuggereerd voor het stellen van kaders.

Eén respondent stelt dat de raad zich bij de bibliotheek zou kunnen uitspreken over doelstellingen over het probleem van terugval van leden in de categorie 14-18 jarigen, op het gebied van leesbevordering en het bestrijden van leesachterstand (gemeente Barneveld).

Eén gemeente heeft in haar beleidsnota aangaande ouderenwerk duidelijk de doelgroep in kaart gebracht, op het gebied van wonen, zorg, welzijn, mobiliteit en inkomen. Dit biedt een goede mogelijkheid tot een uitwerking van maatschappelijk beoogde effecten in meetbare beleidsprestaties. (gemeente Woudenberg)

Actuele situatie Leusden:

In de verschillende beleidsnota's die de afgelopen jaren zijn vastgesteld, zijn duidelijke kaders gesteld m.b.t. doelgroepen, gemeentelijke beleidsdoelen en beoogde maatschappelijke effecten. Deze worden zoveel mogelijk vertaald in de subsidieafspraken met organisaties.

Aanvraag

Eén gemeente voert jaarlijkse gesprekken met subsidiënten. Hierin wordt de subsidieverlening en – vaststelling besproken, maar ook het subsidiebeleid en de samenhang daarvan met de activiteiten van de instelling. Daarnaast uit de gemeente in deze gesprekken ook haar waardering voor de inzet van de organisaties. De gesprekken worden altijd gevoerd door twee medewerkers, en verlopen volgens een vast format. Het gespreksverslag maakt onderdeel uit van de beschikking (gemeente Woudenberg).

Een andere gemeente publiceert jaarlijks het vastgestelde subsidiebeleid en de subsidieplafonds vóór 1 april. Daarnaast stuurt de gemeente jaarlijks een uitnodigingsbrief voor de subsidieaanvraag naar de bij haar bekende instellingen, met een aanvraagformulier, de ASV, de relevante beleidsregels, de financieel technische regels en een indicatie van de beschikbare budgetten voor het komende jaar. (gemeente Zeewolde).

Actuele situatie Leusden:

Ook in Leusden voeren de beleidsmedewerkers jaarlijks één of meerdere subsidiegesprekken met de grote organisaties. Daarin komen de subsidieverantwoording over het afgelopen jaar en de subsidieaanvraag voor het komende jaar aan de orde. Er wordt in een open sfeer onderhandeld over de vast te leggen prestatieafspraken. Inhoudelijke waardering voor de organisaties en relatiemanagement staan ook in Leusden hoog in het vaandel.

De uitvoeringsovereenkomst heeft een vast format en vaste onderhandelpunten. De subsidiebeleidsdoelen voor het volgende subsidiejaar ontvangt men reeds in januari bij de subsidiebrief. Voornemen is om heldere handleidingen m.b.t. het subsidieproces en subsidiebeleid te gaan opstellen, en deze aan het begin van het jaar te gaan communiceren naar de organisaties.

Beschikking

In één gemeente zijn voor de muziekschool in een vierjarenovereenkomst afspraken gemaakt over o.a. inhoudelijke uitgangspunten (welke vorm van muziekonderwijs wordt gesubsidieerd), prestaties/producten (bijvoorbeeld aangaande aantal lessen, minimaal aantal leerlingen, ontwikkelen van een servicefunctie) en kwaliteitseisen. (gemeente Zeewolde)

In een andere gemeente heeft de gemeente bij de subsidiebeschikking prestatierichtlijnen vastgesteld voor de bibliotheek (op basis van historische gegevens) aangaande aantal leden, aantal uitleningen (gesplitst in jeugd en volwassenen). (gemeente Scherpenzeel)

Actuele situatie Leusden:

Er wordt slechts op kleine schaal gewerkt met meerjarige subsidieovereenkomsten. Wel worden in uitvoeringsovereenkomsten zo veel mogelijk concrete, meetbare prestaties opgenomen.

Volgen van de uitvoering

Tussentijdse rapportages, waarbij de gemeente van te voren heeft aangegeven welke informatie zij daarin wil hebben opgenomen (gemeente Barneveld, gemeente Zeewolde).

Actuele situatie Leusden:

Het leveren van 1 of meer tussentijdse rapportages is een voorwaarde die in elke prestatieovereenkomst wordt opgenomen. Wel zou de verwachte inhoud van de rapportages concreter kunnen worden geformuleerd.

Wellicht hierdoor worden de rapportages niet altijd (bijtijds) opgeleverd en ze vormen niet altijd aanleiding voor de gemeente om initiatief te nemen voor een nader gesprek met de organisatie.

Vaststelling van de subsidie

In één gemeente bevatten de dossiers van twee grote subsidiënten verslagen van de toets op onder andere de bereikte prestaties, en een vergelijking daarvan met de bij de verlening overeengekomen prestaties. Bij het niet behalen van de afspraken worden hier ook consequenties aan verbonden (korting op de subsidie). (Gemeente Zeewolde).

Actuele situatie Leusden:

Bij elke vaststelling van prestatiesubsidies stelt de gemeente een toetsingsrapportage volgens een vast format op. Daarin wordt een globale vergelijking tussen de afgesproken en de geleverde prestaties

gemaakt. Dit zou beter kunnen (is ook aanbeveling van de accountant). Ook worden niet altijd consequenties aan het niet volledig leveren van de prestaties verbonden. Wel wordt, zowel bij grondslagsubsidies als bij prestatiesubsidies, strak de hand gehouden aan de vermogenstoets op grond van de bepalingen in de ASV. Als uit de jaarstukken van een organisatie een te hoog vrij besteedbaar eigen vermogen blijkt, wordt dit te hoge deel in mindering gebracht op het subsidiebedrag voor het volgende jaar.

Evaluatie

Eén gemeente heeft in haar verordening opgenomen om eens in de vijf jaar het subsidiebeleid te evalueren op effectiviteit (gemeente Zeewolde).

Actuele situatie Leusden:

Hier is in de verordening geen bepaling over opgenomen, maar wel in het door de raad vastgestelde subsidiebeleidskader 2008-2011. In par. 4.1.2. is daar gesteld:

“De raad bepaalt de beleidskaders, die zo nodig door het college nader worden ingevuld. In het inhoudelijk beleid staat centraal welke maatschappelijke effecten raad en college nastreven. Het college zorgt tenminste om de vier jaar voor een evaluatie van het subsidiebeleid. De informatie over de maatschappelijke effecten wordt ook periodiek teruggekoppeld naar de beleidsontwikkeling. Wat werkt wordt voortgezet, wat niet werkt wordt aangepast of beëindigd”.